

بانک The Bank

مياشتنی | Monthly | ماہنامہ

۱۹۳ کڼه، ۱۴۴۵ محرم الحرام - ۱۴۰۲ زمری

د پښتلي اقتصاد: د سوداګرۍ او بانکوالۍ روښانه پړخلیک

د مندر سو بانکونو نو بېلگې

د افغانستان بانک د ۱۰ او ۲۰ افغانیو مندر سو بانکونو نو د بدلولو پروسې په تعقیب دا دی د ۵۰ او ۱۰۰ افغانیو د بدلولو پروسه هم پیل کړې ده چې ځانگړتیاوې یې لاندې په نښه شوې دي.

هغه افغاني بانکونه چې د غیر مترقبه پېښو له امله یې یوه برخه تخریب شوې وي

هغه افغاني بانکونه چې ظاهري شکل یې په بشپړه توګه بدل شوی وي

بانک

لړلیک / فهرست

مخ

۱	د افغانستان بانک د کړنو او لاسته راوړنو لنډ راپور
۴	د افغانستان بانک د ستاورد های عمده یکساله خویش را با مردم شریک ساخت
۶	ډیجیټلې اقتصاد: د سوداګرۍ او بانکوالۍ روښانه برخلیک
۹	شرکت های صرافی و خدمات پولی و شرایط مهم مقرراتی آن در افغانستان
۱۳	اقتصادی څیړونه
۱۵	د دولتي کارکوونکو لپاره د افغانستان بانک د موخو، دندو او ټولیزو سیاستونو...
۱۶	د افغانستان بانک نړیوالو اصولو ته ژمن بانک
۱۹	تجارت با پول ملی، مزایا و معایب آن
۲۲	نگاه اجمالی به قروض ناخالص خارجی
۲۶	نگاهی به کاهش تعداد بانک ها در ایالات متحده آمریکا
۲۹	World Bank Report on Afghanistan: Inflation Decline, Afghani (AFN)...
۳۱	DAB Acting Governor's Speech at the Government Media Information...

د امتیاز خاوند: د افغانستان بانک
کنټرول: صدیق الله خالد، احمد جواد سداد او مفتي عبدالله آخندزاده
سرلیکوال: شفیق الله بارز
مسول مدیر: انور الله حیات
څیړیالان: سید خالد خالقیار او عبدالحفیظ شاهین
ډیزاین: خالد احمد فیضی
فوټوژورنالېست: زیرک ملیا
د وېش مسول: نصرت الله احمدزی
د چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
کال: اوولسم
پته: د افغانستان بانک
تېلېفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱
فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۰۵
برېښنالیک: magazine@dab.gov.af
وېب پاڼه: www.dab.gov.af
د ثبت ګڼه: ۶۵۸

د مضمونونو او مقالو مسؤلیت د لیکوالانو پر غاړه دی. د مجلې د مقالو او انځورونو څخه ګټه اخیستنه د سرچینې په ذکر کولو سره جواز لري. مسؤلیت مضامین و مقالات به نویسنده ګان آن بر می گردد. استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

د افغانستان بانک

د افغانستان بانک د کرنو او لاسته راوړنو لنډ راپور (زمری ۱۴۰۱ - زمری ۱۴۰۲)

د راپور لنډیز:

د افغانستان بانک په تېر یو کال کې توانیدلی دی چې د معقولو پولي سیاستونو په تطبیق سره د بهرنیو اسعارو پر وړاندې د افغانی له نرخ څخه په ښه ډول ساتنه وکړي، د انفلاسیون نرخ په مطلوب حد کې وساتي، د پولي پایې، په دوران کې د پیسو او اسعاري زېرمو لپاره ټاکل شوې موخې تر لاسه کړي.

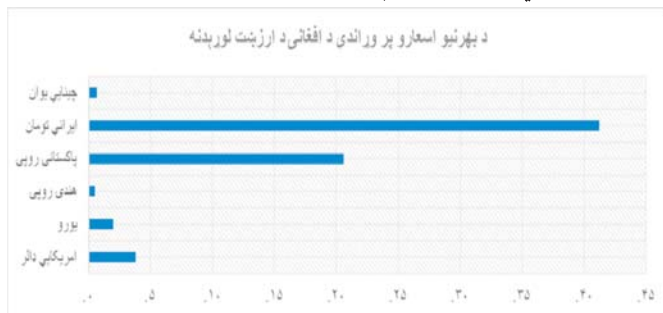
د معلوماتو پر بنسټ د ۱۴۰۲ لمریز کال د چنگاښ په میاشت کې د ۱۴۰۱ کال د زمري میاشتې په پرتله د افغانی ارزښت د امریکایي ډالرو پر وړاندې ۴.۴۵ سلنه لوړ شوی او د انفلاسیون نرخ هم په مطلوب حد کې ساتل شوی دی. همدارنګه دا بانک اسعاري زېرمو ته په محدود لاسرسي سره توانیدلی دی چې یادې اسعاري زېرمې په ښه ډول مدیریت کړي او د چارو د لاسه تنظیم لپاره مقرراتي او عملیاتي چارچو کاتونه جوړ کړي.

د افغانستان بانک د هېواد د مرکزي بانک په توګه ژمن دی چې د خپلو شته ابزارونو په کارولو سره پولي سیاستونه طرح، جوړ او پلي کړي، ترڅو له دې لارې خپلې لومړنۍ موخې ته چې د بيو ټېکاو دی ورسېږي.

د افغانستان بانک په تېر يو کال کې توانيدلی دی چې د معقولو پولي سياستونو په تطبيق سره د بهرنيو اسعارو پر وړاندې د افغانۍ له نرخ څخه په ښه ډول ساتنه وکړي، پولي پايې او په دوران کې د پيسو، اسعاري زېرمو لپاره ټاکل شوې موخې تر لاسه کړي او د انفلاسيون د کنټرول په برخه کې د اغېزناک ګامونه پورته کړي.

معلومات ښيي چې د ۱۴۰۲ لمریز کال د چنگاښ په مياشت کې د ۱۴۰۱ کال د زمري مياشتې په پرتله د افغانۍ ارزښت د امريکايي ډالرو پر وړاندې ۴.۴۵ سلنه لوړ شوی او دا بانک توانيدلی دی چې د انفلاسيون نرخ په مطلوب حد کې وساتي، د ارزونې په موده کې د انفلاسيون نرخ ۶ سلنه کم شوی دی چې دا د افغانستان بانک او په ټول کې د افغانستان د اسلامي امارت لپاره لويه لاسته راوړنه ده. د افغانستان بانک دا لاسته راوړنې د ملي او نړيوالو بنسټونو له لوري ستايل شوې دي.

د نړيوال بانک يو راپور چې په دې وروستيو کې خپور شوی دی ښيي چې افغانۍ په تېر يو کال کې د غوره ټيکاو لرونکی پولي واحد پاتې شوی دی. د دې راپور پر بنسټ د افغانۍ ارزښت د تېر کال په پرتله د امريکايي ډالرو په وړاندې ۳.۹ سلنه، د هندي روپۍ په وړاندې ۰.۵ سلنه، د پاکستاني روپۍ په وړاندې ۱۹.۵ سلنه، د ايراني تومان په وړاندې ۴۱.۲ سلنه او د چينايي يوان په وړاندې ۳.۳ سلنه لوړ شوی دی.

د افغانستان بانک د بانکوالۍ سکتور د پرمختګ، سلامتيا او ټيکاو په موخه په ياد کال کې د پام وړ ګامونه پورته کړي دي چې په دې برخه کې په سوداګريزو بانکونو کې د مشتريانو پر امانتونو د محدوديتونو د کچې را ټيټولو، نقدبنګۍ د ساتنې، بازار ته د نويو بانکو ټونو تزريق او د مندرسو بانکو ټونو له را ټولولو څخه يادونه کولای شو.

په دې کال کې د بانکي سکتور د پرمختګ او پياوړتيا لپاره د رياست الوزراء د عالي مقام د اقتصادي مرستيال ښاغلي ملا برادر اخند په مشرۍ د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې د سوداګريزو بانکونو له سهامدارانو سره په آنلاین او حضوري ډول غونډه جوړه شوه، په دې غونډه کې د سوداګريزو بانکونو د نقدبنګۍ پر وضعيت هر اړخيز بحثونه تر سره شول او د سوداګريزو بانکونو سهامدارانو ته سپارښتنه وشوه چې د نقدبنګۍ وضعيت ته پوره پاملرنه وکړي او د خلکو لپاره غوره آسانتياوې رامنځته کړي.

په پايله کې الله الحمد دا مهال هغه کسان چې غواړي په بانکونو کې نوي حسابونه پرانيزي د دوی پر حسابونو هېڅ ډول محدوديت شتون نه لري او هر وخت چې و غواړي کولای شي له خپل حساب څخه هر څومره چې و غواړي پيسې تر لاسه کولای شي.

په پخوانيو حسابونو هم محدوديتونه را کم شوي دي، اوس د امريکايي ډالرو انفرادي حساب لرونکو ته په اونۍ کې ۶۰۰ امريکايي ډالر ورکول کېږي، چې له دې وړاندې په اونۍ کې ۴۰۰ امريکايي ډالر وو او که مشتريان غواړي چې په مياشت کې يوازې يو ځل له خپل حساب څخه پيسې واخلي ۲۰۰۰ امريکايي ډالر اخيستلای شي، له دې وړاندې دا مبلغ ۱۲۰۰ امريکايي ډالر ؤ؛ همدارنگه د افغانۍ انفرادي حساب لرونکو ته په اونۍ کې ۵۰۰۰۰ افغانۍ ورکول کېږي، له دې وړاندې ۳۰۰۰۰ افغانۍ وې او که و غواړي چې په مياشت کې يو ځل له خپل حساب څخه پيسې واخلي ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ اخيستلای شي، له دې وړاندې ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ وې.

د افغانستان بانک اسعاري زېرمو ته په محدود لاسرسي سره توانيدلى دى چې د افغانستان د اسعارو زېرمې په ښه ډول مديريت كړي او د چارو د لا ښه تنظيم لپاره مقرراتي او عملياتي چارچوكاټونه جوړ كړي.

بايد وويل شي چې د افغانستان بانک په تېر كال كې د سوداگرۍ په برخه كې د خلكو د ستونزو د حل په موخه د ۱۰، ۲۰، ۵۰ او ۱۰۰ افغانيو بانکنوټونه بازار ته وړاندې كړل او په مقابل كې يې مندرس بانکنوټونه له بازار څخه را ټول كړل. دا پروسه عملاً اوس هم دوام لري، د يادو انواعو مندرسو بانکنوټونو تر را ټولولو وروسته به د ۵۰۰ او ۱۰۰۰ افغانۍ مندرس بانکنوټونو د را ټولولو پروسه هم پيل او مندرس بانکنوټونه به د افغانستان بانک د طرزالعمل پر بنسټ له منځه يوړل شي (وسوځول) شي.

دې ته په پام سره چې اسلامي بانکوالي اوس مهال د نړۍ په ټولو هېوادونو كې مخ پر ودې روانه ده او د بشپړ خونديتوب درلودلو ترڅنگ د شريعت له حكمونو سره برابره ده، د افغانستان بانک په افغانستان كې د اسلامي بانکوالي د لا زياتې ودې او پراختيا لپاره اغېزناكې هڅې كړي دي او په دې برخه كې د افغانستان بانک هلې ځلې دوام لري.

همدارنگه د افغانستان بانک د تېر يو كال په موده كې د غير بانكي مالي مؤسساتو د كړنو د تنظيم، معياري او ميكانيزه كولو په برخه كې د پام وړ لاسته راوړنې درلوې. په دې كال كې ۹۷ صرافيو او پولي خدمتونو د شركتونو او د ټول هېواد په كچه د ۱۰۹ د نمايندگيو جوازونه ويشلي دي چې له دې سره په ټول هېواد كې د صرافيو او پولي خدمتونو د وړاندې كوونكو د جوازونو شمېر ۹۷۳ ته رسېدلى دى.

د افغانستان بانک د پيسو وينځلو او له جر مونو څخه د ترلاسه شويو عوايدو د مخنيوي د قانوند موادو په پام كې نيولو سره په ښه توگه كار كړى او د اړوندو ادارو په همكارۍ يې له هېواده بهر د اسعارو د قاچاق مخه نيولې له اړوندو ادارو سره د همغږۍ غونډې تر سره شوې

او په دې برخه كې مؤثر گامونه پورته شوي دي. په همدې ډول د دې لپاره چې په هېواد كې نغده بازار كم او په دې وسيله د بانکنوټونو له ژر زېږېدو څخه مخنيوى وشي د افغانستان بانک هلې ځلې كوي چې په هېواد كې د برېښنايي بانکوالي لپاره زمينه برابره كړي. تر دې مهاله په دې برخه كې ډېر پرمختگونه رامنځته شوي او تمه ده چې ډېر ژر به دا برخه پراخه او خدمتونه به يې د هېواد ټولو برخو ته و غځيږي.

په دې كال كې د افغانستان بانک د معلوماتي تكنالوژۍ د مسلكي كادر پر مټ وټوانيد چې ICPSS/ACSS سيستمونه چې په هېواد كې له تحول وروسته د تمويل كوونكو كمپنيو له لوري بند شوي وو، په بريالۍ توگه جوړ او و آزمويي، د افغانستان اسلامي امارت تر فتحې وړاندې د دې سيستمونو قرارداد په ۵ ميليون امريكايي ډالر له يوې بهرنۍ كمپنۍ سره شوى ؤ، خو دا مهال ياد ماډيولونه د افغانستان بانک د داخلي كدر پر مټ له كوم لگښت پرته فعال شوي او د پخوا په پرتله ډېر معياري جوړ شوي دي.

همدارنگه د افغانستان بانک د بشري سرچينو لپاره داسې يو ماډيول (سيستم) جوړ كړى دى چې د دې بانک د بشري سرچينو د استخدام پروسه يې ټوله الكترونيكي كړې ده. د دې ماډيول پر مټ د افغانستان بانک د استخدام ټوله پروسه د بست له اعلان څخه بيا تر استخدام پورې په برېښنايي ډول تر سره كېږي. دا ماډيول په برياليتوب آزمويلى شوى او له دې وروسته به تش بستونه د همدې ماډيول پر مټ د اخيستل شوې آزمويڼې پر بنسټ ډكېږي.

بل خوا كه څه هم د مركز او ولايتونو په كچه د سياليت او نقدينگۍ تأمينول او د هغه د مديريت څرنگوالي ډېر سخت كار وو، خو د افغانستان بانک د معقولو طرحو په پام كې نيولو سره دا ننگونې په ښه ډول مديريت كړې او د مركز او ولايتونو پولي اړتياوې يې د ځمکنې او هوايي ټرانسپورټ له لارې د اړوندو ادارو په همكارۍ سره حل كړې دي.

د افغانستان بانک دستاورد های عمده یکساله (اسد ۱۴۰۱ - اسد ۱۴۰۲) خود را از طریق کنفرانس مطبوعاتی با مردم شریک ساخت

است. طی این سال د افغانستان بانک موفق شد تا انفلاسیون را کنترل و ارزش افغانی در مقابل سایر ارز ها را به خوبی حفظ کند.

سرپرست د افغانستان بانک در ادامه این کنفرانس مطبوعاتی تصریح نمود که طی سال گذشته در زمینه های بهبود سکتور بانکی، توسعه بانکداری اسلامی، میکانیزه

در ابتدا محترم هدایت الله بدری سرپرست د افغانستان بانک گفت که د افغانستان بانک به اصل شفافیت و حسابدهی متعهد بوده و خوشحالیم که امروز دستاورد ها و اجراءات مهم د افغانستان بانک طی یکسال گذشته را با مردم خود شریک می سازیم. محترم بدری افزود که سال ۱۴۰۱ برای د افغانستان بانک سال با دستاوردی بوده

۲۳ محرم الحرام ۱۴۴۵- هیئت رهبری د افغانستان بانک در هفته سوم "حسابدهی دولت به ملت" طی کنفرانس مطبوعاتی که در مرکز رسانه های حکومت تدویر یافته بود، اجراءات و دستاورد های عمده سال مالی ۱۴۰۱ خود را بارسانه ها و از طریق آنها با مردم شریف افغانستان شریک ساخت.

سازي فعاليت‌های موسسات مالي غير بانکي، انکشاف سيستم‌های تادياتي، مبارزه با پولشويي، چاپ بانکوت‌های افغاني و جمع‌آوری بانکوت‌های مندرس گام‌های ارزنده‌ای برداشته است.

متعاقباً محترم احمد جواد سداد آمر عمومي سياست پولي د افغانستان بانک گفت که طی سال گذشته د افغانستان بانک توانست تا ضمن مهار انفلاسيون به اهداف تعيين شده خود در زمينه‌های پایه پولي، پول در گردش و ساير اهداف مقداري دست يابد.

محترم سداد افزود که براساس آخرين ارقام ارزش افغاني در برابر دالر امريکايي در ماه سرطان ۱۴۰۲ به تناسب دوره مشابه سال قبل ۴.۴۵ در صد افزايش يافته که نشانه‌هنده تطبيق موثر سياست‌های پولي است. او از مهار و کاهش انفلاسيون همچنان خبر داده تصريح نمود که نرخ تورم نسبت به عين دوره سال قبل کاهش داشته که به تبع آن قيمت‌های مواد خوراکی کاهش و از ثبات مستمر برخوردار است.

در قسمت ديگر اين کنفرانس محترم داکتر محمد يوسف سليم آمر عمومي بانکداری اسلامی د افغانستان بانک پيرامون بهبود سکتور بانکي، بازنگري قوانين و مقررہ‌های بانکي و عيار سازي

آن با شرايط اقتصادي کشور، نظارت دوامدار از فعاليت بانک‌های تجارتي و کاهش محدوديت‌های اخذ پول از حساب‌های افراد و شرکت‌ها صحبت نمود.

محترم داکتر سليم از بحث‌های مفيدی که طی سال مالی ۱۴۰۱ با شرکای بين المللی پيرامون بهبود مراودات بانکي و انتقالات بين المللی صورت گرفته بود، يادآوری نموده و همزمان با آن توسعه و انکشاف بانکداری اسلامی در کشور را يک نیاز دانسته تاکيد کرد که د افغانستان بانک طی سال گذشته در اين راستا تلاش‌های موثري انجام داده که از جمله می‌توان به تهيه اولين مسوده قانون صکوک، تغيير اولين بانک قرضه‌های کوچک به بانک اسلامی و نهايي سازي چندین رهنمود و پروسيجر محصولات بانکداری اسلامی اشاره کرد.

در پايان محترم احمد ظاهر ناصرزی آمر عمومي نظارت از موسسات مالي غير بانکي د افغانستان بانک پيرامون ميکانيزه سازي فعاليت‌های موسسات مالي غير بانکي که شامل صرافي‌ها، عرضه کننده گان خدمات پولي، موسسات پول الکترونيک، موسسات اجاره و موسسات تاديات می‌شود، صحبت نمود.

محترم ناصرزی از تدوين طرح جامعی برای ميکانيزه سازي فعاليت‌های اين سکتور يادآوری نموده که در پرتو آن به بيشتري از ۹۷ شرکت صرافي و عرضه کننده خدمات پولي طی سال گذشته جواز داده شده و ۱۰۹ جواز نماينده گی نيز صادر شده است. به همين ترتيب الکترونيک سازي فهرست تعزيرات بر شرکت‌های صرافي و خدمات پولي، ايجاد کمیته مشترک بين ادارات ذيربط بمنظور شناسايي و توقف فعاليت صرافي‌های غير قانونی و اتخاذ تدابير تنفيدي و مبارزه با پولشويي و عوايد ناشی از جرایم از ديگر دستاورد‌های است که د افغانستان بانک طی سال مالی ۱۴۰۱ به آن نایل شده است.

ډیجیټلي اقتصاد: د سوداګرۍ او بانکوالۍ روښانه برخیک

اقتصاد په ډیرې چټکۍ د پام وړ ځای خپل کړ، د صنعتونو د جوړښت او فعالیتونو بڼه یې بدله او د ودې او نوښت لپاره یې نوي فرصتونه رابرسیره کړل. د دودیز اقتصاد برعکس، چې په عمومي توګه د فزیکي

پیاوړي ځواک په توګه په اقتصادي نړۍ کې تحول راوست او د سوداګرۍ د ترسره کولو په برخه کې یې په دودیزو اقتصادي سیستمونو کې انقلاب ته لاره پرانیسته. د ټکنالوژۍ چټک پرمختګ سره، ډیجیټلي

د ټکنالوژۍ په برخه کې د چټکو بدلونونو له برکته د نړۍ په بیلابیلو صنعتونو کې د پام وړ پرمختګونه ترسترګو شول چې له اغیزو یې د اقتصاد او بانکوالۍ برخې هم لرې پاتې نه شوې او ډیجیټلي اقتصاد د یو

توګو او مخامخ معاملو پر بنسټ ترسره کيږي، ډيجيټلي اقتصاد تر ډيره په مجازي نړۍ کې فعاليت کوي، د ډيجيټل ټکنالوژيو او آنلاين واسطو څخه ګټه پورته کوي ترڅو اقتصادي فعاليتونه آسانه کړي. دې بدلونونو له ځانه سره بيلابيلې ګټې درلودې لکه د موثريت زياتوالي، غوره نړيوالې اړيکې، او معلوماتو او خدماتو ته غوره لاسرسۍ. ډيجيټلي اقتصاد د اوسنۍ نړۍ د يو محرک ځواک په توګه سر راپورته کړی چې اوسمهال د سوداګرۍ برخليک ټاکي او د اقتصادي پرمختګ په آسمان کې يې د يو ځليدي ستوري په څير خپل ځای جوړ کړی دی.

ډيجيټلي اقتصاد هغه اقتصادي فعاليتونه او راکړې ورکړې رانغاړي چې د ډيجيټل ټکنالوژيو او واسطو له لارې ترسره کيږي. په پراخه کچه د ټکنالوژۍ کارول، اړيکې ساتل، او د ډيټا، آمارو او معلوماتو پر بنسټ پريکړې کول د ډيجيټلي اقتصاد ځانګړتياوې دي. د انټرنېټ په مټ د اقتصادي فعاليتونو د ترسره کولو څخه نيولې د بلاک چين او مصنوعي څيرکتيا تر کارولو پورې، ډيجيټلي اقتصاد د سوداګرۍ په هره برخه کې پرمختګونه رامنځته کړي او د سوداګرۍ نوو ماډلونو او فرصتونو لپاره يې لاره هواره کړې ده.

برېښنايي سوداګري، چې د ډيجيټلي اقتصاد يوه مهمه برخه ده، د پرچون د آنلاين پيروپلور د ملا تير ګڼل کيږي، چې د

معاملاتو او د نړيوالې سوداګرۍ د ودې په برخه کې د اسانتياوو د رامنځته کولو لامل شوې ده. د مالي معاملاتو د ساده کولو او آسانولو او د نغدو پيسو د کارونې کمولو له امله، د ډيجيټل اداينو سيستمونه له شهرت څخه برخمن شوي دي. همداراز، په بيلابيلو سکتورونو کې د پيرونکو او پلورونکو له يو بل سره د وصلولو له لارې آنلاين ويسايتونو د خدماتو وړاندې کولو په برخه کې انقلاب رامنځته کړی دی او د Cloud Computing له لارې د بيلابيلو آمارو، ډيټا او معلوماتو ذخيره کول او لاسرسۍ په اسانه او ارزانه ډول ممکن شوی دی چې دا چاره د وړو او لويو سوداګريو د ځواکمنتيا لامل شوې ده.

ډيجيټلي اقتصاد د سوداګرۍ چاپيريال کې د پام وړ بدلون راوستی دی. دوديز صنعتونه د نوو بدلونونو شاهد دي، او د برېښنايي سوداګرۍ له لارې نوي ډيجيټلي شرکتونه رامنځته شوي دي. برېښنايي تجارت د پرچون سکتور بدل کړی، د آنلاين پيروپلور تجربو نړيوال بازار ته لاسرسۍ ممکن کړی دی. د اړيکو او همکاريو په برخه کې اغيزمن بدلونونه راغلي او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې خلک له يو بل سره اړيکي نيولای شي. خو دا پرمختګونه له ننگونو څخه هم خالي نه دي، د بيلګې په ډول د معلوماتو د محرميت او امنيت په اړه اندېښنې د ډيجيټلي اقتصاد يوه له مهمو ننگونو څخه

ده.

په ډيجيټلي اقتصاد کې پرمختګ کول د سوداګريو لپاره په يوې اړتيا بدل شوي دي. دوديزو بانکونو ډيجيټل بدلون منلو ته غاړه ايښي، د ټکنالوژۍ زيربناو کې پانگونه کوي، د سنتي سيستمونو بدلولو او د مشتريانو غوښتنو ته د رسيدنې کولو لپاره ډيجيټل چينلونه غوره کوي. ډيجيټلي نوښتونه بيلابيلې برخې رانغاړي لکه موبايل بانکوالي، آنلاين حساب پرانيستل، د ډيجيټل اداينو لارې چارې، او د مشتريانو د نظرياتو او اطمينان ترلاسه کولو لپاره پرمختللي تحليلونه. همداراز، بانکونه د خوندي او مؤثره معاملاتو لپاره د بلاکچين په څير د نوې رامنځته شوې ټکنالوژۍ کارولو په تکل کې دي او د مشتريانو د خوښې سره سم او غوره خدماتو وړاندې کولو لپاره د مصنوعي څيرکتيا، او د لوړو امنيتي اقداماتو لپاره يې د بايوميتريک سيستمونو کارولو ته مخه کړې ده. د اليکټرونیکي اداينو له لارې په نړۍ کې د نغدو پيسو ساتل او کارول کم شوي او د پيروپلور بڼه يې بدله کړې ده. د افغانستان بانک د تادياتو عمومي آمر ښاغلي اسد الله مشفق په دې اړه داسې نظر لري: "د اليکټرونیکي بانکوالي په مټ مشتريان کولای شي خپلې بانکي چارې لکه پيسې استول، پيسې ترلاسه کول، د بلونو تاديه کول، مالياتي او ګمرکي تعرفې تحويلول، د موبايل کريډيټ اخيستل، خپل بانکي

کې بازار ته ولاړ شي په آنلاين ډول توکي وپيري او د خپل کور د ور مخې ته يې راوغواړي. همداراز، د ډيجيټلي اقتصاد په مټ خلک کولای شي چې د دندې نه درلودو په صورت کې او يا د دې پر ځای چې دفتر ته لاړ شي، په هر ځای کې له لرې واټن څخه په آنلاين ډول د کمپيوټر او انټرنېټ په کارولو سره خپلې دندې ترسره کړي.

په پایله کې ويلو شو چې ډيجيټلي اقتصاد د بانکوالۍ پر صنعت ژوره اغيزه پرې ايښې او د مشريانو چلند، د خدماتو وړاندې کولو، او د سوداگرۍ ماډلونو په برخه کې يې پام وړ بدلونونه رامنځته کړي دي. دوديز بانکونه ډيجيټلي بدلونونو ته په خپله سينه کې ځای ورکوي، د مالي ټکنالوژۍ شرکتونو سره همکاري کوي، او مشريانو ته د غوره خدماتو او د ډيجيټلي اقتصاد بدلیدونکي چاپيريال کې سيالي کولو لپاره د راڅرگندیدونکي ټکنالوژيو څخه گټه پورته کوي. د ټکنالوژۍ په برخه کې د چټکو بدلونونو او پرمختگونو سره بانکونه اړ دي ترڅو د بانکوالۍ د صنعت په ډيجيټلي دور کې د مشريانو بدلیدونکو اړتياوو او هيلو پوره کولو لپاره په دوامداره توگه ځان د دې بدلونونو سره برابر کړي. ليکنه: سيد خالد خالقيار

ځانگړو ننگونو او خطرونو ته د رسيدنې کولو لپاره قانوني چوکاټونه رامنځته کړي. د معلوماتو محرميت، انټرنېټي امنيت، د پيسو وينځلو سره مبارزه، او د مشريانو خونديتوب اړوند مقررات خورا ډير سخت شوي دي ترڅو د مشريانو گټې خوندي او په ډيجيټل بانکوالۍ د خلکو باور وساتل شي. همداراز د مقرراتو تنظيموونکې ادارې د پرايستي بانکوالۍ نوښتونو ته هم وده ورکوي او د دوديزو بانکونو او مالي ټکنالوژۍ شرکتونو ته د مساوي فرصتونو، حقونو او شرايطو چاپيريال د برابرولو په هکله ډاډ ترلاسه کوي. د ډيجيټلي اقتصاد په گټو کې د توليد لگښتونه کمول، د پېروپلور حجم زياتول، سوداگريو ته د نړيوالو بازارونو پيدا کول، د معاملاتو ترسره کولو وخت او لگښتونه کمول شامل دي. سربيره پر دې، ډيجيټلي اقتصاد په دولتي، سوداگري او خصوصي ادارو کې د فساد له منځه وړلو، روڼتيا رامنځته کولو او د ورځني کارونو په برخه کې اغيزمن رول لوبولای شي. همدارنگه، د ډيجيټلي اقتصاد له کبله په آنلاين بڼه د توکو پېروپلور آسانه او چټک شوی. خلک کولای شي چې د خپل کور يا دفتر څخه په آسانه توگه شپه او ورځ هر مهال چې وغواړي پرته له دې چې په خرابه هوا

حساب چک کول او داسې نورې چارې د سترگو په رپ کې او په آسانه توگه له هرځايه چې وغواړي ترسره کړي. همدارنگه، د الکترونيکي بانکوالۍ په پياوړی کېدو سره د بانکوالۍ نظام ځواکمنیږي او د هيواد اقتصادي نظام پرمختگ کوي چې په پایله کې يې د هيواد پر اقتصاد مثبتې اغيزې پرياسي".

د پرايستي بانکوالي چې د ډيجيټلي اقتصاد يوه برخه ده، د بانکوالۍ په صنعت کې د انقلاب رامنځته کوونکي ځواک په توگه راڅرگنده شوي ده. په پرايستي بانکوالۍ کې د بانک لخوا د مالي خدماتو دريمگړي ډلې سره په خوندي ډول د مشريانو مالي معلومات شريکول شامل دي. دا چاره مشريانو ته د دې وړتيا ورکوي چې پراخه مالي خدماتو ته لاسرسی ومومي او بانکونو ته اجازه ورکوي چې د مالي ټکنالوژي شرکتونو او نورو ذينفع شريکانو سره همکاري وکړي. د پرايستي بانکوالۍ په پلي کولو سره بانکونه کولای شي مشريانو ته د محصولاتو او خدماتو لمنه پراخه کړي او د بانکوالۍ په صنعت کې نوښت او سيالی ته وده ورکړي.

ډيجيټلي اقتصاد قانون جوړوونکي دې ته هڅولي چې د ډيجيټل بانکوالۍ سره تړلي

1. "The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies" by Erik Brynjolfsson and Andrew McAfee.
2. "Platform Revolution: How Networked Markets Are Transforming the Economy—and How to Make Them Work for You" by Geoffrey G. Parker, Marshall W. Van Alstyne, and Sangeet Paul Choudary.
3. "The New Digital Age: Transforming Nations, Businesses, and Our Lives" by Eric Schmidt and Jared Cohen.

شرکت های صرافی و خدمات پولی و شرایط مهم مقرراتی آن در افغانستان

نظام مالی افغانستان محسوب گردیده است بنابراین نیاز است تا برای راه اندازی چنین فعالیت ها؛ در بانک مرکزی (د افغانستان بانک) منحصی شرکت صرافی

از همین رو بیشترین معاملات پولی و مالی در این سکتور انجام می گردد. از اینکه امروزه صرافی ها و خدمات پولی یکی از شغل های با اعتبار بخصوص در

صرافی ها و خدمات پولی نظر به پیشینه تاریخی و ماهیت خدمات شان هنوز هم از اهمیت خاص در سکتور مالی کشور برخوردار اند و مورد اعتماد مردم میباشند

وخدمات پولی ثبت گردد.

صرافی ها و خدمات پولی تا سال ۱۴۰۰ هـ ش می توانستند که بصورت انفرادی ثبت بانک مرکزی گردد اما با اعتماد سازی صرافی ها و گسترش فعالیت های صرافی وخدمات پولی؛ مجوز های انفرادی ملغی و با در نظر داشت شرایط و معیارهای لازم، مجوز های شرکت صرافی وخدمات پولی از طرف بانک مرکزی (د افغانستان بانک) صادر میگردد.

در سالهای اخیر اشخاص زیادی تمایل به ثبت شرکت صرافی وخدمات پولی به صورت قانونی دارند اما اطلاعات آنها برای ورود به این رشته کافی نیست و از سوی هم با در نظر داشت موقعیت جغرافیایی و نیاز سنجی تعداد مجوز ها؛ حسب لزوم دید د افغانستان بانک نظر به هریک از ولایات کشور، تعداد مجوز ها سهمیه بندی گردیده است. با در نظر داشت موارد فوق الذکر و با توجه به اهمیت موضوع، این نوشته را به طور مخصوص به چگونگی ثبت شرکت صرافی و خدمات پولی و شرایط مقرراتی آن اختصاص داده ایم.

شرکت صرافی و خدمات پولی چیست و

انواع آن کدام است؟

یکی از شرکت هایی که اهمیت زیادی بین اشخاص و در بین کسب و کارها دارد شرکت صرافی و خدمات پولی است. صرافی و خدمات پولی زمانی منحصیث

شرکت صرافی و خدمات پولی محسوب می گردد که دارای مجوز بانک مرکزی باشد در غیر این صورت هویت صرافی و خدمات پولی نامعلوم و غیر قانونی محسوب میگردد.

به طور کلی عمل صرافی خرید و فروش اسعار و عمل کلی خدمات پولی اجرای حواله پول است. شرکت های صرافی و خدمات پولی می توانند حسب احکام و شرایط مقرراتی در خرید و فروش اسعار، اجرای حواله، نقد سازی چک ها و سایر خدمات که در مقرره مربوطه صراحت دارد؛ فعالیت نمایند. البته حوزه عملیات صرافی و خدمات پولی نظر به نوعیت آن و بر اساس مجوز بانک مرکزی، متفاوت خواهد بود ولی در کل نمی توانند که به فعالیت های ذیل مبادرت ورزند.

فعالیت های ممنوعه صرافی ها و خدمات پولی:

- اخذ سپرده ها (امانات) مشتریان؛
- صدور قروض عامه؛
- عرضه خدمات سیستم تادیات، صدور اوراق بهادار؛

مبادرت به سایر فعالیت های بانکی و فعالیت های غیر مجاز حسب مقرره مربوطه.

انواع صرافی ها و خدمات پولی

قبلاً صرافی ها، خدمات پولی و نمایندگی های صرافی ها و خدمات پولی با مجوز انفرادی فعالیت می نمود که با ملغی شدن

تمامی مجوز صرافی ها و خدمات پولی انفرادی؛ اکنون با مجوز شرکت صرافی و خدمات پولی میتوانند به گونه های آتی فعالیت نمایند:

- شرکت صرافی و خدمات پولی: چنین شرکت ها میتوانند که تمام فعالیت های صرافی و خدمات پولی را در چارچوب مقرراتی انجام دهد.
- نمایندگی شرکت صرافی و خدمات پولی مجوز: نمایندگی ها مکلف اند که تحت اثر دفتر مرکزی (شرکت صرافی و خدمات پولی) یک، دو و یا تمام فعالیت ها صرافی و خدمات پولی را حسب لزوم دید دفتر مرکزی و با در نظر داشت پالیسی عملیاتی شرکت انجام دهند. از اجراءات خویش به دفتر مرکزی گزارش ده می باشد. دفتر مرکزی آن در برابر اجراءات نمایندگی پاسخگو می باشد.

صرافی و خدمات پولی با جواز امتیازی: چنین صرافی ها و خدمات پولی طی تفاهم با شرکت های صرافی و خدمات پولی مجوز (امتیاز دهنده) مطابق شرایط مقرراتی بصورت جداگانه منحصیث (امتیاز گیرنده) تحت شرایط تفاهم و نام تجارتي شرکت امتیاز گیرنده فعالیت می نماید. مجوز صرافی و خدمات پولی امتیازی به امتیاز گیرنده نیز بعد از طی مراحل قانونی آن از طرف بانک مرکزی صادر میگردد.

چگونگی ثبت شرکت صرافی و خدمات پولی

همانطوریکه در فوق یادآوری گردید، اینروزها صرافی و خدمات پولی به یکی از کسب و کارهای پرطرفدار تبدیل شده که لازم است اشخاص عرضه کننده ی چنین خدمات به عنوان شرکت در بانک مرکزی ثبت و به دریافت مجوز اقدام نمایند. افرادی که قصد فعالیت در زمینه صرافی و خدمات پولی را داشته باشند باید نسبت به گرفتن موافقت و دریافت فرم‌های مربوطه از دافغانستان بانک اقدام نمایند تا طبق فرم‌های ارائه شده، پروسه ثبت صرافی و خدمات پولی انجام شود.

علاوه بر این، صدور جواز شرکت صرافی و خدمات پولی مشروط به موجودیت سهمیه، شرایط لازم مقرراتی و مطابق اصول دافغانستان بانک صورت میگیرد.

شرکت‌های صرافی و خدمات پولی می‌توانند توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به ثبت برسند. باید دقت نمود که نمایندگی با امتیاز می‌تواند صرف توسط صرافی‌ها و خدمات پولی که قبلاً جواز انفرادی داشتند، تاسیس گردد اما تاسیس صرافی و خدمات پولی با مجوز امتیازی توسط سایر اشخاص حقیقی و حقوقی، ممنوع است.

ضوابط قانونی و مقرراتی ثبت شرکت صرافی و خدمات پولی

به منظور اخذ مجوز از بانک مرکزی، باید

توجه نمود که حداقل سرمایه اولیه برای شرکت‌های صرافی و خدمات پولی مطابق مقرر تنظیم فعالیت صرافی‌ها و خدمات پولی در مراکز زون‌ها سی میلیون افغانی و در سایر ولایات ده میلیون افغانی می‌باشد. همچنان، صرافی‌ها و خدمات پولی با جواز امتیازی مکلف به داشتن پنج میلیون افغانی سرمایه ابتدایی می‌باشند. این مبلغ باید تماماً به صورت نقدی نزد یکی از بانکها در حساب بانکی مربوط به شرکت صرافی و خدمات پولی واریز و صورت حساب بانکی به بانک مرکزی ارائه گردد.

موسس/موسسین شرکتهای صرافی و خدمات پولی حداقل شرایط زیر را دارا باشند:

- ۱- درخواست دهنده و مسئولین ارشد آن شخص شایسته و مناسب باشند؛
- ۲- باقیداری مالیاتی نداشته باشند؛
- ۳- کمتر از ۱۸ سال عمر نداشته باشد؛
- حداقل یک آدرس ثابت داشته باشد.
- اتباع خارجی میتوانند بطور مستقل یا با مشارکت تبعه داخلی در افغانستان خدمات پولی و صرافی فراهم سازند؛
- دافغانستان بانک میتواند معلومات و مدارک اضافی را که برای بررسی درخواستی ضروری باشد، تقاضا نماید؛

تازمانیکه تمام معلومات و مدارک ضروری توسط دافغانستان بانک حاصل

نشده باشد، درخواستی نا تکمیل پنداشته میشود.

موسس شرکت صرافی و خدمات پولی باید پس از ارائه تقاضای کتبی اولیه خود، حداقل مدارک و اطلاعات ذیل را به دافغانستان بانک ارائه نمایند:

- فورم درخواستی که حداقل شامل معلومات (انواع خدماتی که عرضه می‌گردد، تاریخ شروع فعالیت، موقعیت و آدرس فعالیت) باشد؛
- نمبر تشخیصیه مالییه دهی (TIN) و تصدیق از عدم باقیداری مالیاتی سهامدار/ سهامداران و نماینده‌گان؛
- پرداخت پول تضمین به دافغانستان بانک؛
- ارائه فورم تضمین خط از یک مرجع معتبر؛
- ارائه پلان تجارتي؛
- پالیسی مبارزه با پولشویی و تمویل تروریزم و سایر پالیسی‌ها و طرزالعمل‌های که ذریعه متحدالمال‌های دافغانستان بانک مشخص می‌گردد؛
- راییه اساسنامه؛
- راییه معلومات در مورد سهامداران و ساختار سهم‌شان؛
- راییه ساختار تشکیلاتی و معلومات در مورد هیات نظار، هیأت عامل و آمر رعایت از قوانین و مقررات؛ و
- ارائه سند ثبت و جواز از ریاست عمومی ثبت مرکزی و مالکیت‌های فکری

وزارت صنعت و تجارت.

در صورتی که درخواست دهنده شخص حکمی باشد، درخواست دهنده بر علاوه تهیه اسناد و موارد فوق الذکر، مکلف به ارائه اسناد و معلومات ذیل نیز می‌باشد:

- اسناد و معلومات در مورد هویت سهامدار/سهمداران و مسئولین شخص متقاضی؛
- ارائه معلومات پیرامون فعالیت و سوابق شغلی شخص درخواست دهنده؛
- کاپی جواز فعالیت و اساسنامه درخواست دهنده؛
- سند عدم اعتراض از مرجع جواز دهنده (شخص حکمی) در قسمت اخذ جواز فعالیت صرافی و خدمات پولی؛
- کاپی تذکره تائید شده تابعیت یا پاسپورت، بیوگرافی سهامداران و ساختار سهام؛
- معلومات مفصل پیرامون فعالیت، استراتژی یا پلان تجارتي و پیشبینی های مالی آن؛
- صورت حسابات مالی تفتیش شده حداقل سه سال گذشته (در صورت موجودیت) و بیوگرافی و سند تابعیت مسوولین ارشد و کلیدی درخواست دهنده.

شرایط عمومی شرکت صرافی و خدمات پولی

- شرکت های صرافی و خدمات پولی موظف اند مجوز "فعالیت" را به نحو مطلوب و آشکار در معرض دید عموم قرار دهند.
- استفاده از عنوان و یا کلمه "بانک" در نام صرافی و خدمات پولی و یا استفاده از نشانه‌های متعلق به بانک‌ها در تبلیغات، ممنوع است.
- انجام فعالیت صرافی و خدمات پولی در محلی که در مجوز قید می‌گردد، امکان‌پذیر است.
- فراهم کننده گان خدمات پولی و صرافی، خرید و فروش اسعار خارجی را بدون در نظر داشت انواعیه بانک نوت های افغانی انجام دهند.
- در صورت عدم فعالیت و مسدود بودن مکان فعالیت برای بیشتر از سه روز، شرکت صرافی و خدمات پولی مکلف است تا به منظور اطلاع مشتریان، اطلاعیه کتبی در بیرون محل فعالیت خویش نصب نماید.
- فراهم کننده گان خدمات پولی و صرافی مکلف اند، قبل از عرضه خدمات، معلومات کامل را در مورد خدمات، محصولات، فیس و غیره در اختیار مشتریان خویش قرار دهند.
- فراهم کننده گان خدمات پولی و صرافی مکلف اند تا آگاهی یا اطلاعیه های کتبی را پیرامون خدمات

و فعالیت های مجاز خویش در دفتر یا محل فعالیت خویش نصب نمایند تا نوعیت فعالیت آنها برای مشتریان بهتر معلوم و مشخص باشد.

- شرکت های صرافی و خدمات پولی مکلف اند، برای فعالیت ها، عملیات و معاملات خویش دارای یک سیستم معیاری باشد.

شرکت صرافی و خدمات پولی مکلف است تا نرخ خرید و فروش اسعار و سایر فیس های خویش را به روی تخته نوشته و در معرض دید مشتریان خویش قرار دهند.

رهنمایی عمومی:

طوریکه قرار فوق دیده شد، ثبت شرکت صرافی و خدمات پولی در ابتدای کار ساده به نظر می‌رسد اما جزئیات قانونی ویژه‌ای دارد که بهتر است با کمک شخص مسلکی یا مشاور حقوقی طی شود.

شاه پور میاخیل

معاون آمریت عمومی نظارت از مؤسسات مالی غیر بانکی د افغانستان بانک

عملی شدن بیش از ۳۵۰۰ پروژه در یک سال در سراسر کشور

وزارت اقتصاد از عملی شدن بیش از ۳ هزار و ۵۰۰ پروژه در بخش های بهداشت، کشاورزی، حمل و نقل و انرژی در یک سال پسین در کشور خبر داده است.

این وزارت همچنان گفته است که در این پروژه ها بیش از یک میلیارد دالر امریکایی هزینه شده است.

عبداللطیف نظری، معین مسلکی وزارت اقتصاد گفت:

"در یک سال اخیر ۳ هزار و ۵۷۵ پروژه در بخش های صحت، زراعت، مصوونیت غذایی، حمل و نقل و انرژی به ارزش ۱ میلیارد و ۹۰

میلیون دالر تطبیق شده است که نشان از آینده روشن و امیدوارکننده در حوزه ی اقتصادی و زیربناها و زیرساخت ها را دارد."

در همین حال، ذبیح الله مجاهد، سخنگوی امارت اسلامی می گوید که بودجه عملی سازی پروژه های انکشافی در سال روان خورشیدی نسبت به سال گذشته بیشتر است.

سخنگوی امارت اسلامی گفت: "ما پلان های انکشافی بیشتری را در سال جاری در نظر داریم. از اعمار سرک ها، اعمار بندها و اعمار در بخش های مختلف از جمله بخش زراعتی در پلان است و نسبت به سال گذشته بودجه

مصرف خواهد شد و شفافیت وجود خواهد داشت."

احمد ولی حقل، سخنگوی وزارت مالیه گفت: "پروژه های انکشافی انتخاب شده اند که نفع زیاد آن به ملت می رسد و با تکمیل شدن این پروژه ها عواید هم بدست میاید؛ یعنی ما بر اساس اولویت بندی پروژه ها را انتخاب کرده ایم و عملی می شوند."

با این حال، آگاهان مسایل اقتصادی در کنار عواید داخلی، بر ایجاد بستر مناسب روی بدست آوردن کمک های خارجی و فراهم شدن زمینه های سرمایه گذاری کلان در کشور تاکید می کنند.

آذرخش حافظی، آگاه مسایل اقتصادی به طلوع نیوز گفت: "بستر مناسبی را باید مساعد بسازیم تا کمک های خارجی هم که بی قید و شرط است به افغانستان بیاید و مهم تر از همه امکان یک سرمایه گذاری در افغانستان میسر شود. افغانستان از فقر بیرون می شود و با اتکا به منابع داخلی اقتصاد ما ریاضتی خواهد بود."

سید مسعود، آگاه مسایل اقتصادی گفت: "حاکمیت افغانستان بودجه ی خود را بر اساس عواید خود سنجیده است. چقدر عوایدی که دارد مصارف خود را سنجش کرده و این در حقیقت توازن را بوجود میاورد."

این در حالی است که مسوولان

در امارت اسلامی راه اندازی پروژه‌های زیربنایی، پشتیبانی از تولیدات داخلی، افزایش صادرات، استخراج معادن، اجرای پروژه‌های بازسازی و ثبات پول را از مهم‌ترین مسایل اقتصادی در دو سال گذشته می‌شمارند؛ اما گزارش‌های جهانی نشان می‌دهند که به فقر هنوز در افغانستان رسیدگی نشده و بر بنیاد گزارش‌ها، بیش از ۹۰ درصد مردم افغانستان با فقر روبه‌رو هستند.

د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال زیاده کړه، د نوي کابل پروژه د هېواد په کچه د خصوصي سکتور او اسلامي امارت تر منځ د مشارکت يوه پروژې د جوړېدو چارو د پيل په پرانیست غونډه کې ګډون او وینا وکړه.

محترم ملا صاحب په همدې مناسبت جوړو شوو مراسمو ته د خپلو خبرو پر مهال وویل، د اسلامي امارت مشران ژمن دي چې افغانستان له سیالانو سره سیال کړي او په دې لاره کې نه سترې کېدونکې هڅې کوي، چې د دې پروژې پیل یې ښه بېلګه ده.

د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال زیاده کړه، د نوي کابل پروژه د هېواد په کچه د خصوصي سکتور او اسلامي امارت تر منځ د مشارکت يوه پروژې د جوړېدو چارو د پيل په پرانیست غونډه کې ګډون او وینا وکړه.

محترم ملا صاحب زیاته کړه، د نوي کابل پروژه د ژوند کولو په ټولو سهولتونو برابرې ده، چې په بشپړېدو سره به یې له اوسني کابل ښار څخه نوي کابل ته د نفوسو انتقال پیل، په اوسني ښار کې به ګڼه ګڼه راکمه او د ترافیکي پېښو مخنیوی به وشي.

د نوي کابل پروژه د اوسني کابل ښار یو نیم برابر لویه ده، چې د ۳۷۰ زره جریبه مساحت په درلودو سره په څلورو فازونو کې ډیزاین شوي ده. د یادې پروژې د

لومړي فاز چارې په ۵ پارسلونو کې په پام کې نیول شوي، چې نن یې د دوهم پارسل د جوړېدو چارو پرانیسته وشوه. دغه پارسل په ۷۴۰ جریبه ځمکه کې ډیزاین شوی، چې ۱۲ زرو کسانو لپاره به پکې ۲۳۰۰ هستوګنیز کورونه جوړ شي.

د نوي کابل پروژې د لومړي فاز دوهم پارسل چارې د کور او ښار جوړولو وزارت تر نظارت لاندې د خصوصي ساختماني شرکت له لوري پر مخ وړل کېږي او زرګونو کسانو ته په مستقیم او غیر مستقیم ډول د کار زمینه برابروي.

سرچینه:

۱- طلوع نیوز / ۲- د ریاست الوزراء اقتصادي کمیټې ویناونه

د دولتي کار کوونکو لپاره د افغانستان بانک د موخو، دندو او ټوليزو سياستونو په هکله يو ورځنی سيمينار جوړ شو

عوايدو او تضمين لوی مدير ښاغلي اکرام عطايي د اداينو سيستم د پراختيا په اړه مفصل پريزنټيشونه وړاندې کړل او له گډوڼوالو سره خبرې اترې ترسره او نظرونه تبادله شول.

د يادونې وړ ده چې د افغانستان بانک يوه عامه اداره ده او له همدې امله تل هڅه کوي خو د بيلابيلو لارو چارو په مرسته له خلکو، ادارو، رسنيو، اکاډميکي ټولني او د ټولني ټولو قشرونو سره په اړيکه کې وي. د دې ډول سيمينارونو په لاره اچول د معلوماتو د شريکولو، حساب ورکولو او د بانک د موخو، دندو او ټوليزو سياستونو په اړه د پوهاوي په برخه کې د بانک د ستراتيژيکو پروگرامونو يوه برخه ده.

بانک د ټولني له شرايطو سره د برابر او معقولو پاليسيو د طرحه کولو لپاره وخت په وخت له يو شمېر مسلکي او سکتوري نهادونو او ادارو سره د خبرو اترو په موخه غونډې جوړوي چې زموږ نننی سيمينار هم په همدې موخه جوړ شوی دی.

ورپسې د پولي سياست لوی آمریت مرستيال ښاغلي احمد رحيمي د پولي سياستونو د بريالي تطبيق، د اسلامي بانکوالی لوی آمر ښاغلي دوکتور محمد يوسف سليم د اسلامي بانکوالی د پراختيا، د غير بانکي مالي مؤسسو د څارنې لوی آمریت مرستيال ښاغلي شاه پور ميخيل د غير بانکي مالي مؤسسو د کړنو، او د اداينو سيستم د لوی آمریت د

د ۱۴۴۵ محرم الحرام ۶ مه - د ماليې، اقتصاد، سوداگري، لوړو زدکړو او پوهنې وزارتونو د کار کوونکو لپاره د افغانستان بانک د موخو، دندو او د پولي سياستونو د طرحه کولو او تطبيقولو په تړاو د مفصلو معلوماتو وړاندې کولو په موخه يو ورځنی سيمينار جوړ شو.

په دې سيمينار کې د پولي سياست موثريت، د اسلامي بانکوالی او د تادياتي سيستمونو پراختيا، د بانکي سکتور د کړنو د ښه والي او د غير بانکي مالي مؤسسو د فعاليتونو د ميکانيزه کولو په هکله خبرې اترې وشوې.

د دې سيمينار په اوږدو کې د افغانستان بانک د ټولو سرپرست رييس ښاغلي هدايت الله بدري وويل چې د افغانستان

د افغانستان بانک

نړيوالو اصولو ته ژمن بانک

مرکزي بانک داسې يوه مرجع ده چې د يو هیواد لپاره د پیسو سیاست یا پالیسي جوړوي او د هیواد د اقتصادي پرمختګ لپاره کار کوي. د مرکزي بانک رول د يو هیواد د تولید اقتصاد په پرمختګ کې له حده زیات اړین او ګټور وي. د مرکزي بانک لخوا د پولې سیاست او تر څنګ یې د مالې وزارت لخوا مالي سیاست د ملي اقتصاد هغه لومړني وسایل دي چې حکومتونه یې په مټ مجموعي اقتصاد مدیریت کوي. د افغانستان بانک چې زموږ د ګران هیواد مرکزي بانک دی او پولې معاملات په هیواد کې د همدې بانک سره په تولید توګه تړاو لري، سره له دې چې د هیوادوالو د ستونزو د حل په موخه هلې ځلې کوي، نړیوال بانکي اصول او مقررات هم مراعتوي. د دافغانستان بانک د پیسو د چاپ تر څنګ د پولې سیاست د ترتیب او

تطبيق، د بانکي چارو د څارنې، د غیر بانکي چارو د څارنې، د پولې راپورونو د تحلیل، د تبادلې د نرخ د باثباته ساتلو لپاره هڅې او نور ګڼ شمېر فعالیتونه تر سره کوي.

د نړیوالو بانکي اصولو سره سم د د افغانستان بانک تل هڅه کړې ده چې په خپلو مسلکي تصامیمو کې خپلواکي ولري او په بانکي نظام کې یې هر ډول منفي مداخله نه ده کړې او د استقلال دا اصل یې په ځای کړی دی. د تحولاتو سره سره بیا هم د افغانستان بانک مشرتابه مسلکي کادرونه ټول په

خپل ځای ساتلي دي او د خدمت کولو موقع یې ورکړې ده. د مرکزي بانک مشرتابه مسلکي بستونه ټول په مسلکي کادرونو ساتلي دي او همدا علت دی چې د هیواد په ټولو ادارو کې غالباً مخکښه او غوره فعالیت لرونکې مالي اداره ورته ویلی شو. د مسلکي اشخاصو د مسلکي کارونو له امله نه یواځې دا چې د افغانی پولې ثبات ساتل شوی دی بلکه ورځ تر بلې د انفلاسیون کچه هم د راتیټیدو په لور روانه ده.

د پیسو وینځلو پروړاندې مبارزه، د صرافیو او پولې خدمتونو شرکتونو

خدماتو ته د جوازونو ورکول او په اصولو برابرول یې بې ساری اقدام دی. په ټول هیواد کې په ډیره قانوني او غوره مجوزه بڼه باندې اوس مالي فعالیتونه روان دي چې د غیر قانوني مالي فعالیتونو په وړاندې یې ستر اقدام ګڼلی شو. هیڅوک نشي کولی چې غیر قانوني فعالیتونه ترسره کړي او یا هم غیر قانوني مالي فعالیتونه حمایه کړي، مالي فعالیتونه اوس د افغانستان بانک تر څارنې لاندې په قانوني شکل پرمخ روان دي.

بهرنیو هیوادونو ته د پیسو او په

شوی دی او د مرکزي بانک د لاسته راوړنو په اړه مطبوعاتي کنفرانسونه وخت په وخت ترسره کېږي ترڅو نړیوال او هیوادوال پوه شي چې شفافیت او مسلکي بانکوالي په افغانستان کې لاسته راوړنې لري. د هیواد د بانکوالی ټول فعال مرکزونه د شفافیت په موخه وخت په وخت بررسی کېږي او د لا زیاتو اصلاحاتو لپاره ورته لازمي سپارښتنې کېږي.

لنډه دا چې د افغانستان بانک نړیوالو اصولو ته د یو ژمن مرکزي بانک په توګه فعاله اداره ده چې د هیواد د بانکي نظام د روښانه راتلونکي لپاره هلې ځلې کوي.

مداخلې د مرکزي بانک په تشکیلاتو او تصامیمو کې هم صفر دي ترڅو د نړیوالو اصولو سره سم بانکوالي پرمخ ولاړه شي. د خصوصي بانکونو سیالیت او هیوادوالو ته د نوو بانکو ټونو وړاندې کول هم د مسلکي پریکړو پر بنسټ ترسره کېږي او هیوادوالو ته یاد خدمات وړاندې کېږي، ترڅنګ یې په مسلکي توګه زاړه یا مندرس بانکو ټونه راټولېږي او په بدل کې یې نوې افغانۍ عرضه کېږي. د هیوادوالو د سهولت او نړیوالو اصولو په نظر کې نیولو سره تقریباً مالي خدمات نورمال شوي او د صرافي اتومات ماشینونه هم د اف پی کارت په شمول فعال شوي دي. د مسؤلیت او حساب ورکونې نړیوالو اصل هم په ښه توګه په نظر کې نیول

ځانګړي توګه د امریکایي ډالرو قاچاق هغه موضوع وه چې د هیواد د مسؤلینو لخوا ورسره جدي چلند وشو او د ډالرو قاچاق بند شوی دی.

پولي سیاست په بشپړه توګه نړیوالو بانکي اصولو ته په کتو چمتو کېږي او عملي کېږي، د پولي سیاست او نورو اړونده آمریتونو په مرسته په ډیره ځیرکتیا سره د بازار د عملیاتو وسیله کارول کېږي ترڅو افغانۍ بازار کې باثباته پاتې شي او د انفلاسیون مخه ونیسي. په مسلکي بستونو کې د نوي تشکیلاتو ګمارنه هم د مسلک په نظر کې نیولو سره او د آزموینې او مصاحبو پر بنسټ وړ اشخاص نوو بستونو ته ګمارل کېږي او مثریت یې ټولو ته ښکاره دی. ترڅنګ یې سیاسي

تجارت با پول ملی، مزایا و معایب آن

برای سالیان متمادی، دالر امریکایی پول غالب جهان بوده است. طوریکه اکثر کشورها از دالر امریکایی، به عنوان پول جهانی در امر نرخ گذاری کالاهای صادراتی، تسویه معاملات خارجی و نگهداری در سبد ذخایر بین المللی استفاده بعمل آورده اند. دالر امریکایی به دلیل ثبات، نقدینگی، هزینه های پایین معاملاتی نقش مهمی را به عنوان وسیله پرداخت های بین المللی برای مدت طولانی ایفا نموده است. در حال حاضر نیز اکثر کشورها برای تجارت و سرمایه گذاریهای خارجی به شدت متکی به دالر امریکایی میباشند. اتکای بیش از حد کشورها به دالر امریکایی با بروز بحرانهای مالی، گسترش بحران کوید ۱۹، تحریم کشورهای غربی، جنگ روسیه و اوکراین زنگ خطر

وابستگی این کشورها را به صدا در آورده و آسیب پذیری این کشورها را برجسته ساخته است. از اینرو، تعداد زیادی از کشورها از آسیا گرفته تا آمریکای لاتین و آفریقا برای تسهیل تجارت و تثبیت موقف پول خود در حال بررسی انجام معاملات تجارتي با پولهای ملی شان هستند.

این کشورها، با داشتن اهداف منحصر به فرد، داد و ستد تجاری خارجی خود را با پول ملی دنبال میکنند. کشورهای کوچکتر سعی میکنند تا بخشی از تجارت خود را از سلطه دالر امریکایی خارج کنند، در حالیکه کشورهای مثل چین و هند، حتی الامکان، در تلاش بین المللی کردن پولهای خود هستند. همچنان بریکس، بلوکی از قدرتهای اقتصادی نوظهور (برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی)، در حال بررسی چاپ و نشر یک پول مشترک به منظور تجارت بین اعضا میباشد.

مزایای تجارت با پول ملی

تجارت با پول ملی دارای مزایای خیلی زیاد میباشد که در اینجا صرف به مهمترین آنها اشاره میشود.

کاهش وابستگی به دالر امریکایی:

بحرانهای مالی اخیر، خطرات وابستگی بیش از حد کشورها را به دالر امریکایی برجسته کرده است. زیرا کمبود ناگهانی نقدینگی میتواند اقتصاد این کشورها را بدون توجه به اعتبار آنها تحت تاثیر قرار دهد. علاوه براین، عکس العمل نامتقارن پول این کشورها به نوسانات دالر امریکایی در دوره های بحرانی در گذشته، می تواند تاثیر منفی بر تولیدات نوپای این کشورها داشته باشد. بنابراین، ترویج استفاده از پول ملی می تواند اولین گام در تقویت نقش پول این کشورها و کاهش خطرات اتکای بیش از حد به دالر امریکایی باشد.

نرخ های مبادله عادلانه: تجارت با پول ملی که عمدتاً از طریق بانکهای محلی صورت میگیرد به تجار کمک میکند تا به نرخهای عادلانه مبادله اسعار و مراحل تبادل آن دسترسی پیدا کند. استفاده از پول ملی در تجارت، به عوض دالر امریکایی، ما را قادر می سازد تا از نرخ های مبادله غافلگیرانه و نامطلوب که اکثراً توسط بانکهای خارجی ارائه میشود، جلوگیری کرد. بعلاوه، با قیمت گذاری بر حسب پول ملی در تجارت، تصمیم گیری در مورد مدیریت و یا عدم مدیریت

فعال خطرات نرخ مبادله می تواند در داخل کشور گرفته شود.

تخفیف در قیمت گذاری: تجارت با پول ملی این زمینه را فراهم میسازد تا طرفین با داد و ستد به پول محلی با قیمت گذاریهای پایینتر و سود ناشی از آن مواجه شوند. زیرا تجارت با پول ملی از هزینه تبادل اسعار و وجوه احتیاطی بخاطر مدیریت خطرات نوسانات نرخ اسعار میکاهد.

دور زدن تحریمها: کشورهای غربی یک تعداد کشورها را از استفاده سیستمهای پرداخت بین المللی در انجام معاملات تجارتي تحریم نموده است. این روند مانع بزرگی را برای این کشورها برای دسترسی به منابع غذایی، مواد کیمیاوی و فناوری بوجود آورده است. تحریم های غرب بالای بانک های روسیه و مسدود کردن بیش از ۳۰۰ میلیارد دالر امریکایی از داراییهای اسعاری این کشور نمونه بارز آن میباشد. از اینرو، این کشورها در تلاش اند تا با استفاده از پولهای ملی شان در تجارت خارجی تحریمهای کشورهای غربی را دور بزنند.

تسریع پرداختهای تجاری: تجارت با پول ملی این زمینه را فراهم می آورد تا طرفین

معاملات تجارتي خویش را با استفاده از پولهای ملی، به عوض دالر امریکایی، از طریق بانکهای محلی سریعتر انجام دهند. زیرا بانکهای محلی و سایر واسطه های بالقوه نیازی به مشارکت در فرآیند مبادله اسعار ندارند. همچنان، معاملات مالی، با کاهش تعداد طرفین درگیر، به احتمال زیاد سریعتر تسویه میشود.

تنوع گرایی در پرداختهای تجاری: تجارت با پول ملی باعث میگردد تا کشورها در پرداختهای تجاری خویش که در حال حاضر عمدتاً با دالر امریکایی انجام میشود، از پولهای محلی شان استفاده نمایند. این روند گسترش استفاده از پول ملی در تجارت خارجی را بوجود آورده و تنوع گرایی در پرداختهای تجاری را سبب میگردد.

معایب تجارت با پول ملی

تجارت با پول ملی در قبال مزایای وافر آن، دارای معایبی نیز میباشد که در صورت نادیده گرفتن آن ضربات سنگینی را بر پیکر اقتصاد کشور وارد میکند. اینک، به عمده ترین معایب تجارت با

پول ملی پرداخته میشود.

عدم توازن بیلانس تجارت: عدم توازن بیلانس تجارت یکی از مشکلات اساسی فراراه تجارت با پول ملی پنداشته میشود. زیرا کشوری که به کسر بیلانس تجارت مواجه می باشد، باید در یک دوره زمانی مشخص بدهی وارداتی خود را با کشور جانب مقابل تسویه نماید. از اینرو، این کشور مجبور خواهد بود تا برای پرداخت بدهی ها، کالاهای مرغوب، اسعار قابل تبادل و یا طلای خویش را در اختیار کشور مقابل قرار دهد.

نوسانات نرخ مبادله: نوسانات نرخ مبادله در بین کشورهای طرفین نیز تجارت با پول ملی را صدمه میزند. مخصوصاً اگر تجارت با پول ملی در قالب قراردادهای پولی دراز مدت تنظیم گردیده باشد. طوریکه کشوری با نرخ مبادله با ثبات تر، زیانهای بیشتر را نسبت به کشور مقابل متحمل میشود.

رویارویی با کشورهای غربی: تجارت با پول ملی اگر به هدف دور زدن تحریمهای کشورهای غربی باشد، خطر

رویارویی با کشورهای امریکایی و اروپایی را در پی خواهد داشت. اگر یکی از طرفین تجارت حتی شامل لیست تحریمهای کشورهای غربی نباشد، با محدودیتهای فراوانی در روابط مالی و بانکی در سطح بین المللی مواجه خواهد شد. از اینرو، این کشورها باید انگیزه و پشتوانه کافی برای رویارویی با کشورهای غربی را داشته باشند.

در اخیر باید گفت که با پیکار عدهای از کشورهای جهان غرض تجارت با پول ملی، از جایگاه دالر امریکایی در سبد دارایی اسعاری اکثر کشورهای جهان تا اندازههای کاسته شده است. از اینرو، تجارت با پول ملی کشورها را قادر می سازد تا با داشتن توازن بیلانس تجارت، ثبات نرخ مبادله و بدون داشتن هدف دور زدن تحریمها، از مزایای گسترده آن مستفید شوند.

نویسنده: محمد شعیب رشیدی

مدیر ارشد سکتور پولی

آمریت عمومی سیاست پولی

منابع و مآخذ:

1. <https://www.tbsnews.net/economy/can-bangladesh-get-what-it-wants-trade-local-currency-623418>
2. <https://www.amro-asia.org/exploring-local-currency-usage-to-reduce-exchange-rate-risks-in-asia/>
3. <https://blog.umb.com/business-banking-tips-four-benefits-of-paying-in-local-currencies/>
4. <https://www.maritimegateway.com/the-benefits-drawbacks-of-trading-in-local-currency/>
5. <https://csr.ir/fa/news/1397/>
6. <https://old.mbri.ac.ir/Default.aspx?PageName=News&ID=151000>

نگاه اجمالی به قروض ناخالص خارجی

بحران ها و راه اندازی برنامه های زیربنایی، دست به استقراض از منابع داخلی و یا خارجی میزنند. کشور های که دارای اقتصاد باز بوده و مراودات تجاری و سرمایه گذاری با جهان دارند؛ علاوه بر اینکه از دارایی های مالی خارجی برخوردار هستند، بدهی های مالی خارجی را نیز متحمل می گردند. بدهی یا قروض ناخالص خارجی یکی از شاخص های مهم اقتصادی بوده و در برگیرنده بدهی های حکومت، بانک مرکزی، بانک های تجاری خصوصی و دولتی و سایر واحد های اقتصادی مقیم (به واحد های غیر مقیم) می باشد.

کشورهای پیشرفته و اقتصاد های نوظهور با ایجاد فرصت ها و زمینه های مناسب سرمایه گذاری در جست و جوی منابع و جذب سرمایه های داخلی و خارجی هستند. این کشور ها همواره تلاش دارند تا با فراهم آوری تسهیلات لازم، روند جذب سرمایه گذاری ها را سرعت بخشیده و از این طریق بتوانند روند رشد و توسعه اقتصادی خویش را تسریع نمایند. اما کشور های کم درآمد و در حال انکشاف برای پیشبرد فعالیت های اقتصادی خویش؛ اکثراً متکی به کمک های کشور ها و نهادهای مالی بین المللی بوده و در موارد؛ مانند وقوع قحطی ها، جنگ ها، مهار

کشورهای در حال انکشاف و کم درآمد در پی سرازیر شدن کمکهای هنگفت بین المللی در نبود ظرفیتهای لازم و فساد گسترده، نتوانستند به رشد اقتصادی مداوم و پایدار دست یابند. رشد بطنی، سطح پس انداز و سرمایه گذاری اندک، سطح بلند بیکاری و فقر، تورم، عواید ناکافی، پایین بودن قدرت خرید، کسر مداوم بیلانس تجارت و غیره از جمله شاخص های مهم هستند که از وضعیت نامطلوب اقتصادی این کشورها حاکی بوده و مصداق سوء مدیریت و عدم استفاده بهینه و موثر منابع مالی می باشند. این کشورها با وجود مشکلات که فراوی شان قرار داشته/دارد؛ دست آورد های را هم در عرصه های مختلف شاهد بوده اند که در مقایسه با منابع مالی وارده، توجیه پذیر نمی باشد. این کشورها در گذشته در پهلوی دسترسی به منابع مالی بلاعوض، وام های را نیز از کشورها و نهادهای مالی بین المللی غرض تمویل پروژه های انکشافی و یا هم تمویل کسر بودجه ملی شان، بدست آورده اند. قرض های ارائه شده به این کشورها نسبت به قرض های بازار های مالی از مزیت های فراوانی برخوردار بوده و برای تمویل برنامه های انکشافی از لحاظ اقتصادی دارای ارجحیت می باشند. مفهوم قروض ناخالص خارجی، قروض ناخالص خارجی بر اساس شاخص های اسمی؛ نسبت قروض ناخالص خارجی به اساس تولید ناخالص داخلی، صادرات و عواید دولت، اثرات و خطرات قروض خارجی از جمله موارد است که ذیلاً توضیح داده می شوند:

مفهوم قروض ناخالص خارجی: تامین مالی بدهی برای رشد و توسعه اقتصادی حیاتی است. هرگاه این وجوه بطوری بهینه تخصیص و به شکل معقول مدیریت و استفاده گردد، می تواند به دستیابی به رشد فراگیر و پایدار کمک نماید.

"قروض یا بدهی ناخالص خارجی عبارت از مبلغ مانده یا معوق

آن وام های حقیقی جاری و نه احتمالی است که مستلزم پرداخت اصل و یا بهره بدهی در هر زمان معین در آینده، توسط بدهکار مقیم به وام دهندگان غیر مقیم (خارجی) می باشد". قروض ناخالص خارجی شامل بدهی های معوق و جاری حکومت، بانک مرکزی، بانک های تجارتهی خصوصی و دولتی و بدهی های سایر واحد های اقتصادی مقیم به واحد ها و نهاد های غیر مقیم می باشد که در زمان معین یا در آینده قابل بازپرداخت می باشد.

قروض ناخالص خارجی و نسبت آن بر اساس شاخص های اسمی: کشورهای کم درآمد یا در حال انکشاف در ردیف کشورهای قرار می گیرند که مستحق دریافت قروض آسان و یا قروض با امتیاز (Concessional Loans) می باشند. از آنجائیکه اکثر قروض خارجی این کشورها از نهاد های مالی چند جانبه بین المللی؛ مانند بانک جهانی، صندوق بین المللی پول، سایر نهادهای بین المللی و غیره کشورها اخذ گردیده اند، اکثراً قروض آسان بوده و امتیازاتی را به همراه می باشند. این امتیازات از برنامه های مانند؛ کشور های فقیر به شدت بدهکار (HIPC)، تسهیلات رشد و کاهش فقر (PRGF)، تسهیلات اعتباری تمدید شده (ECF) و غیره ناشی شده که شامل کمترین نرخ بهره، مهلت بازپرداخت طولانی، دارای تقریباً مدت ۱۰ سال معافیت بازپرداخت اصل و بهره قروض و مهمتر از همه دارای بیشتر از ۲۵ درصد عناصر معافیت نیز می باشند.

نسبت قروض خارجی به تولید ناخالص داخلی: با آنکه کشورها آستانه مشخص بدهی خارجی نسبت به تولید ناخالص داخلی را تعیین ننموده اند؛ اما از مطالعات انجام شده برای تجزیه و تحلیل پایداری قروض چنین بر می آید که اقتصاددانان برای جلوگیری از خطرات مرتبط به قروض، با اتخاذ سیاست ها و تدابیر مالی محتاطانه با در نظر داشت مشخصات و وضعیت

خویش نسبت های را در سطوح مختلف در نظر گرفته و عبور از آن را توأم با بروز علایم خطر می دانند. در این میان کشورهای وجود دارد که مقروضیت شان بلند تر از سقف ۱۵۰ درصد نسبت به تولید ناخالص داخلی شان قرار دارد که به شکل موفقانه مدیریت می گردند؛ اما کشورهای هم وجود دارد که با مقروضیت ۳۰-۵۰ درصد به مشکل مواجه هستند. با این حال، نمی توان رابطه مشخص (مستقیم یا غیر مستقیم) میان میزان مقروضیت و رشد اقتصادی تعیین کرد؛ این مورد را میتوان بیشتر به سطح عواید، پس اندازها، میزان سرمایه گذاری ... و روند رشد اقتصادی نسبت داد که بیشتر به مدیریت سالم، موثر و محتاطانه بخش مالی کشورها مرتبط می باشد.

ممالک کم درآمد و رو به انکشاف به کمبود سرمایه مواجه بوده و در عین زمان به بازارهای مالی دسترسی ندارند؛ این کشورها همواره در تلاش هستند تا از طریقه های مختلف به این مشکل رسیدگی نمایند؛ یکی از مجراهای پایان دادن به این معضل، روی آوردن به استقراض خارجی یا قروض آسان از نهاد های بین المللی می باشد. هرگاه این منابع برای اهداف و مقاصد که ماهیت مصرفی نداشته و به منظور تمویل پروژه های عمرانی و زیر بنایی و همچنان برنامه های انکشافی (که در آن بخش خصوصی متمایل به سرمایه گذاری نباشد) که از ظرفیت و مولدیت بلند اقتصادی برخوردار باشند، هزینه گردد، اثرات ملموسی را روی سطح تولید، مصرف، سرمایه گذاری، اشتغال، قدرت خرید و ذخایر ارزی و غیره موارد به بار آورده، عرضه و تقاضای کل را به نفع اقتصاد کشور به حرکت می آورد که در آن علاوه بر رسیدگی به مکلفیت های مالی روند رشد اقتصادی نیز تسریع می یابد.

خطرات قروض خارجی: نوآوری ها، انکشافات و ادغام مالی جهانی موارد است که زمینه دسترسی به منابع به منظور نایل شدن

اقتصادی کشور های خویش، حدود احتیاطی در سطوح ۳۰، ۴۰، ۶۰، ۶۴، ۷۰ و ۹۰ درصد، قروض خارجی نسبت به تولید ناخالص داخلی را در نظر گرفته و افزایش بیشتر از محدوده های فوق را همراه با خطر می دانند.

نسبت قروض خارجی به صادرات اجناس و خدمات: از آنجائیکه کشور های در حال انکشاف و کم درآمد بیشتر وارداتی بوده و واردات کالاها و خدمات شان نسبت به صادرات شان به مراتب بلند بوده و منتج به کسر تجاری دوامدار می گردد. با این حال نسبت قروض ناخالص خارجی به صادرات کالاها و خدمات (به شمول عواید اسعاری از ناحیه وجوه ارسالی کارگران، عواید سرمایه گذاری ها و سایر انتقالات جاری) برای این کشورها ۱۰۰-۱۱۵ درصد در نظر گرفته شده است. هرگاه این نسبت در محدوده فوق قرار گیرد، شاخص مذکور نیز از وضعیت مطلوبی از لحاظ سطح پایداری قروض خارجی برخوردار می باشد.

نسبت قروض ناخالص خارجی به عواید دولت: اکثر کشور های جهان برای تطبیق پلان ها و برنامه های اقتصادی و ارائه خدمات و ایجاد رفاه در جامعه خویش به منابع مالی نیاز دارند. این منابع ممکن از منابع داخلی؛ مانند جمع آوری مالیات یا هم مجراهای دیگر و یا هم منابع خارجی به صورت استقراض یا هم اشکال دیگر تأمین گردد تا این کشور ها بتوانند کسر بودجه خویش را تمویل نمایند. هرگاه نسبت یاد شده در آستانه ۲۰۰-۲۵۰-۲۸۰ درصد قرار گیرد؛ شاخص مورد نظر از لحاظ سطح پایداری قروض خارجی از وضعیت بهتر برخوردار است.

اثرات قروض خارجی: با آنکه کشور ها آستانه مشخص در ارتباط به نسبت های فوق تعیین ننموده اند؛ اما اقتصاددانان برای جلوگیری از خطرات مرتبط به قروض، با اتخاذ سیاست ها و تدابیر مالی مقتضی به وضعیت و شرایط اقتصادی کشورهای

به اهداف و پلان های اقتصادی و بهره وری از فرصت ها را برای کشورها مساعد، ثبات مالی و اقتصادی را فراهم و فشار تکانه و خطرات اقتصادی را فروکش می نماید. اما کشورهای دارای ساختارهای ضعیف، نظام مالی متزلزل، صادرات ناچیز و اقتصاد بی ثبات را شدیداً متأثر می سازد. قروض خارجی یکی از مجراهای است که سطح آسیب پذیری اقتصادی را از بُعد خارجی مورد بررسی قرار میدهد. این آسیب ها شامل؛ خطرات نرخ مبادله، کسر حساب جاری، تکتانه، کریدت، عدم پایبندی به مکلفیت ها برای تادیه قروض و غیره، می باشند که خطراتی را متوجه اقتصاد کشورها می سازد. این خطرات هنگامی شدیدتر می شوند که با سیاست ها و ساختارهای نهادی و ظرفیت مدیریت بدهی ضعیف، صادرات ناچیز و ظرفیت محدود درآمد ملی توأم باشد.

کشورهای کم درآمد و در حال انکشاف که اکثراً از کسر مداوم بودجه و حساب جاری، درآمد کم، فقر و بیکاری، سرمایه گذاری و پس انداز ناچیز، نوسانات بی رویه نرخ مبادله و سایر مشکلات غیر اقتصادی رنج می برند؛ به دلیل آسیب پذیرهای که دارند، شاخص های بزرگ اقتصادی مخصوصاً سطح قروض ناخالص جاری خارجی شان همواره توسط نهاد های مسئول داخلی و نهاد های مالی بین المللی؛ مانند صندوق بین المللی پول و بانک جهانی مورد بررسی قرار گرفته و نتایج حاصله آن به اساس کتگوری های چهارگانه که توسط نهاد های یاد شده برای بررسی خطرات قروض دولتی در چارچوب پایداری بدهی؛ مانند خطر کم، متوسط، بلند و درماندگی بدهی، در نظر گرفته شده است، دسته بندی می گردند. یک بخش بودجه این کشورها از مجرای کمک های بلاعوض خارجی و قسماً قروض آسان تمویل می گردد؛ در صورتیکه تمام مکلفیت های فعلی و آینده خویش

را بدون انباشت اصل و بهره قروض، بجا کرده بتوانند، از پایداری بدهی برخوردار می باشند. اما از آنجائیکه سطح آسیب پذیری اقتصادی این کشورها بلند بوده و در صورت تغییر ساختار تامین مالی از مجرای کمک های بلاعوض به وام (و آنهم از بازار های مالی و یا سایر کشورها)، این حالت برعکس گردیده و به سرعت منجر به ناپایداری بدهی می گردد که در نتیجه آن، این کشورها در معرض خطر جدی مشکلات بار بدهی خارجی قرار می گیرند که پیامد های بد اقتصادی را به همراه دارد.

پس لازم است تا با اتخاذ سیاست های مبتنی بر شرایط با توجه ویژه به بخش خصوصی و تقویت ساختارهای نهادی، توسعه پایه مالیاتی، ایجاد شفافیت و تلاش برای جمع آوری عواید به هدف خود اتکایی و کاهش وابستگی به منابع خارجی، جذب سرمایه ها به منظور افزایش سطح تولید، اشتغال و صادرات، انباشت ذخایر بین المللی برای کاهش خطرات و سایر موارد مرتبط و تقویت ظرفیت مدیریت بدهی؛ بدهی ها را نظارت همه جانبه نموده و خطرات مرتبط به آن را به حداقل رسانده تا از یک طرف از این منابع استفاده موثر صورت گرفته و از جانب دیگر به تعهدات و مکلفیت های خارجی رسیدگی به وقت صورت گیرد.

نویسنده: محبوب الله وفا

مدیر موقت سرمایه گذاری های بین المللی

آمریت عمومی سیاست پولی

نگاهی به کاهش تعداد بانک ها در ایالات متحده آمریکا

تعداد بانک ها در دو دهه اول قرن بیستم به سرعت رشد کرد. از ۱۳,۴۲۴ بانک در سال ۱۹۰۱، تعداد شان بیش از دو برابر شد و در سال ۱۹۲۱ به ۳۰,۴۵۶ بانک رسید. ولی از آن سال به بعد، ورشکستگی و ناکامی بانک ها به طور دوامدار باعث کاهش جمعیت بانک ها گردید. روندی که شتاب آن با شروع رکود بزرگ در سال ۱۹۲۹ بیشتر و بیشتر گردید. که در نتیجه آن در پایان در سال ۱۹۳۳، تنها ۱۴,۲۰۷ بانک باقی ماند.

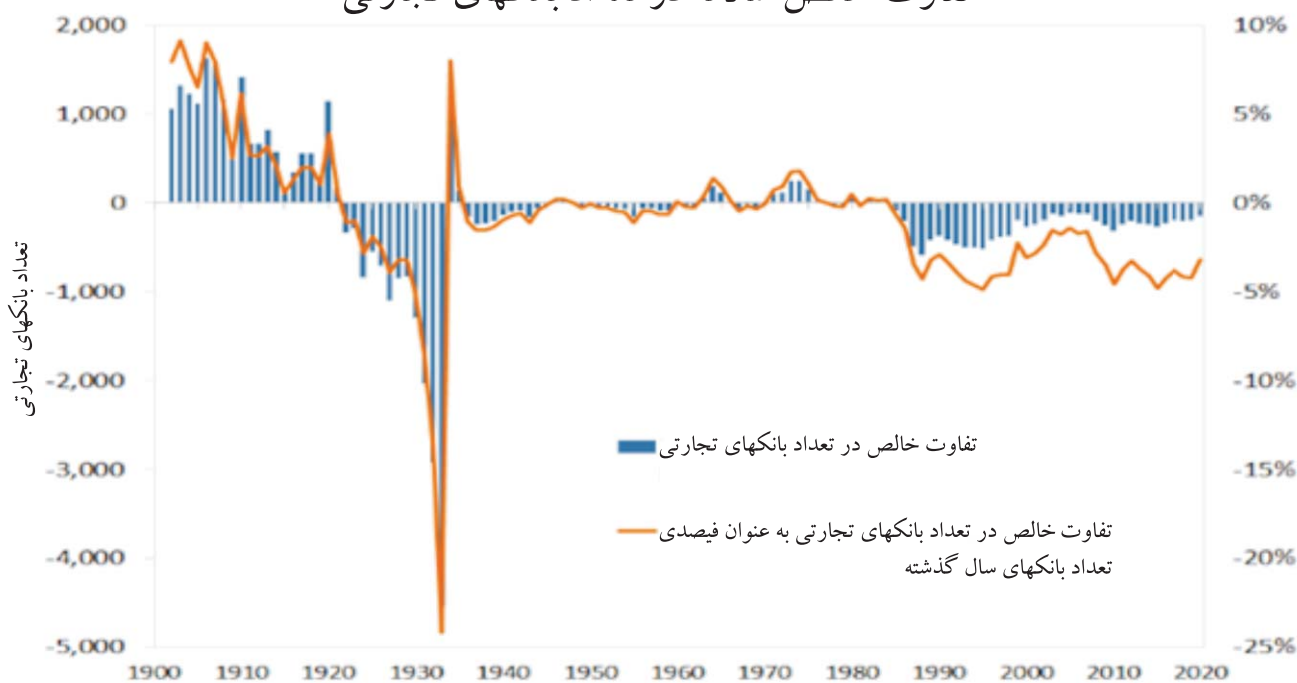
را پایدارتر ساخت، ولی با آن هم جمعیت بانک ها ۷۱ فیصد (تعداد آن به ۱۰,۹۷۳ بانک میرسد) الی اخیر سال ۲۰۲۰ کاهش یافته است.

علیرغم کاهش قابل ملاحظه تعداد ورشکستگی بانک ها در سال های اخیر، کاهش آهسته ولی پیوسته تعداد بانک ها ادامه دارد. این به این دلیل است که تعداد کمی از بانک های جدید در حال تاسیس اند و بانک ها به ادغام با یکدیگر ادامه می دهند. **اوضاع سکتور بانکی قبل از تاسیس بیمه سپرده فدرال (FDIC)**

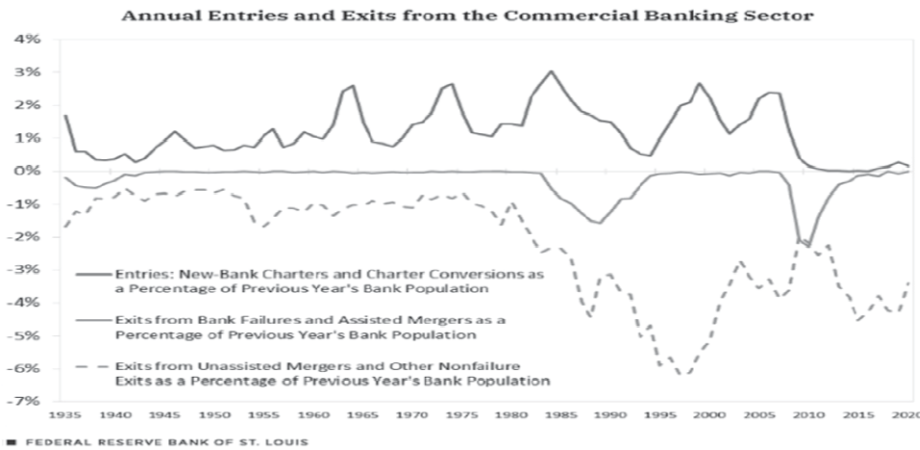
چنانچه در گراف زیر مشاهده می گردد،

اکثریت مطلق بانک های تجاری که زمانی در ایالات متحده فعالیت داشته اند ناپدید شده اند. از زمان بالاترین رکورد خود یعنی تعداد ۳۰,۴۵۶ بانک در سال ۱۹۲۱، جمعیت بانک ها در پایان سال ۲۰۲۰ به ۴,۳۷۷ بانک کاهش یافته است که نشان دهنده کاهش حدود ۸۶ فیصدی جمعیت بانک ها در ایالات متحده آمریکا میباشد. حتی از سال ۱۹۳۴، پس از مسدودیت های گسترده بانکی سال ۱۹۳۳، هزاران بانک مسدود شدند و شرکت تازه تاسیس بیمه سپرده فدرال (FDIC) تا اندازه خیلی زیاد سیستم بانکی

تفاوت خالص سالانه در تعداد بانکهای تجاری

ورود و خروج بانک در پنج دهه اول پس از تاسیس شرکت بیمه سپرده فدرال

جمعیت بانک ها از سال ۱۹۳۵ تا اوایل دهه ۱۹۶۰ سیر نزولی را بخود گرفت، البته با سرعت بسیار کمتری نسبت به قبل از ایجاد FDIC. این کاهش تقریباً به طور کامل به دلیل ادغام (Mergers) بود. بین سال های ۱۹۳۵ تا ۱۹۶۲، ضرر خالص بانک ها به ۱.۵ فیصد در سال های ۱۹۳۷ و ۱۹۳۸ رسید، در حالی که مفاد خالص در آن دوره در سال های ۱۹۴۶ و ۱۹۴۷ به ۰.۲ فیصد رسیده بود.

در طول دوره ۱۹۶۳ تا ۱۹۸۴ تاسیس بانک های جدید اتفاق افتاد که به طور قابل ملاحظه باعث افزایش جمعیت بانک ها شد. در آن دوره، ضرر خالص تعداد بانک ها هرگز از ۰.۴ فیصدی که در سال ۱۹۶۷ رسیده بود تجاوز نکرد، در حالی که مفاد خالص بانک ها در سال های ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ به ۱.۸ درصد رسید.

دوره جدید در سکتور بانکداری: نرخ

بالای تاسیس، شکست ها و ادغام ها

جمعیت بانک های تجاری در سال ۱۹۸۴ به ۱۴,۴۹۶ بالغ می گردد. به نظر می رسد که این نقطه اوج پس از ۱۹۴۰ بوده که به احتمال زیاد تکرار نخواهد شد. بین سال های ۱۹۸۴ تا ۲۰۲۰، تعداد بانک ها ۷۰ درصد کاهش یافت. با وجود اینکه در مجموع، بیش از ۱۰,۰۰۰ بانک در

جمعیت بانک احتمالاً به کاهش خود ادامه خواهد داد

در بلندمدت سیر نزولی تعداد بانک های تجاری ادامه خواهد داشت. با وجودیکه ورشکستگی بانک ها بسیار کمتر شده است، اما در سوی دیگر نرخ تاسیس بانک های جدید نیز ناچیز پیش بینی شده است. در همین حال، ادغام بانک ها با فیصدی تاریخی بالا ادامه دارد. در ۲۹ نوامبر ۲۰۲۱، یک منبع غیر رسمی ۱۷۳ ادغام بانک را در سال ۲۰۲۱ فهرست کرده است که معادل با ۴ فیصد از بانک هایی است که در پایان سال ۲۰۲۰ وجود داشته اند. در سال ۲۰۲۱، FDIC تنها ۹ بانک تجاری جدید (۰.۲٪ از جمعیت بانک های ۲۰۲۰) را لیست خود اضافه نموده است، هیچ بانکی ورشکست نشده و فقط چهار بانک بصورت داوطلبانه به انحلال سوق داده شده (۰.۱٪ از جمعیت بانک های سال ۲۰۲۰).

ترجمه شده توسط: معاون مدیر نظارت داخلی ساحه بانکداری و خدمات مالی اسلامی

اسلامی

منبع: وب سایت فدرال ریزرو، نمایندگی سنت لوئیس

<https://www.stlouisfed.org/en/on-the-economy/2021/december/steady-decline-number-us-banks>

طول این دوره ناپدید شدند، تعداد ناپدید شدن ها در هیچ سالی هرگز به ۶۰۰ بانک یا ۵ درصد کل نرسید. در عوض، کاهش از نظر فیصدی به طور قابل توجهی ثابت بوده است.

همانطور که شکل زیر نشان می دهد، نرخ نسبتاً ثابت کاهش جمعیت بانک ها از سال ۱۹۸۴، نوسانات بالای نرخ تاسیس بانک های جدید، ورشکستگی بانک ها و ادغام بانک ها را پنهان می کند.

تعداد زیادی از بانک ها در طول دهه ۱۹۸۰ و اوایل دهه ۱۹۹۰ و همچنان در طول بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۹ و پس از آن ورشکست شدند. این ورشکستگی ها تقریباً با ورود بانک های تازه تاسیس جبران شد.

از سوی دیگر ادغام بانک ها از اوایل دهه ۱۹۸۰ به طور قابل توجهی افزایش یافت. فیصدی ادغام ها بصورت تاریخی بالا بود و ادامه یافت. با این وجود، ورشکستگی بانک ها و ورود بانک های جدید از سال ۲۰۱۵ خیلی کم بوده که به ندرت به تعداد انگشتان یک دست می رسد.

د اسلامي بانکوالی خانګړتیاوې

- ◆ د سود تر لاسه کول پکې ممنوع دي
- ◆ په ګټې او زیان کې شراکت
- ◆ د "غرر" (ناڅرګندې او نامعلومې) سوداګریزې معاملې تر سره کول منع دي
- ◆ په حرامو محصولاتو او خدماتو کې پانګونه ممنوع ده – لکه الکولي مشروبات، د خوګ غوښه او قمار
- ◆ په معاملو کې چل ول او احتکار ممنوع دی
- ◆ معامله باید د ټولو خواوو په بشپړ رضایت او رویتیا تر سره شي.

World Bank Report on Afghanistan: Inflation Decline, Afghani (AFN) Appreciation, Domestic Price Stability and Banking Sector Improvement

The World Bank (WB) has recently released a report dated July 31, 2023, shedding light on the notable advancements in Afghanistan's economy. The report underscores a decline in inflation compared to previous months, along with the appreciation of the Afghani against other currencies. These positive developments have led to the successful attainment of Da Afghanistan Bank's primary objective of domestic price stability, which has been effectively managed. Moreover, the report reveals significant improvements in the country's banking sector, credited to the implementation of effective and prudent policies by Da Afghanistan Bank.

The World Bank report also

highlights various positive indicators such as increased domestic production, the creation of employment opportunities, timely payment of civil servants' rights and privileges, enhanced delivery of quality healthcare services, a rise in exports and national income, and the facilitation of favorable business opportunities. These evaluations, based on expert analysis, demonstrate Afghanistan's rapid strides in a positive direction and the effective management of economic affairs.

Da Afghanistan Bank (DAB) warmly welcomes the positive findings of this report, which are rooted in objective facts. DAB expresses confidence that the constructive

engagement of the international community with Afghanistan, the removal of current restrictions on the banking sector, and the unfreezing of Afghanistan's foreign exchange reserves will further drive economic growth and contribute to its strengthening and stability. With reference to the World Bank report, DAB's leadership assures its commitment to maintaining the stability of the financial and banking sector through best regulatory and supervisory practices and strategies. DAB will continue to undertake effective measures to control inflation, preserve the stability of the Afghani, and foster further prosperity for the country.

ghanistan Bank was able to effectively maintain the value of the Afghani (AFN) by implementing sound monetary policy and taking significant steps to control inflation.

Da Afghanistan Bank has taken substantial actions to strengthen the banking sector and provide improved banking services to the people. In the past year, the bank has loosened restrictions on deposits for commercial bank customers, enabling them to withdraw more cash from their accounts.

Recognizing the global growth and lower risks associated with Islamic banking, which also adheres to Shariah provisions, Da Afghanistan Bank has taken effective steps to enhance Islamic banking in Afghanistan, and our efforts in this regard are ongoing.

Furthermore, we have implemented effective measures to develop mechanisms for non-banking financial institutions and combat money laundering. The bank has strength-

ened the licensing system and established a special mechanism to prevent the activities of unlicensed foreign exchange dealers and money service providers companies.

In addition, the bank has successfully printed and distributed a substantial amount of new banknotes to the country. We have successfully brought new banknotes into circulation over the past year. Moreover, there were concerns about the presence of worn-out banknotes in the market, causing issues in commercial transactions. Considering the available resources and market needs, Da Afghanistan Bank, based on reasonable monetary policies, decided to introduce new banknotes into circulation and withdraw old banknotes.

It is worth mentioning that Da Afghanistan Bank is committed to retaining a professional staff and adheres to merit-based recruitment. The bank's leadership has diligently followed this principle,

retaining competent and experienced personnel and providing them with an improved working environment. Furthermore, Da Afghanistan Bank has developed an electronic module for the bank's human resources, which manages the entire recruitment process. This module has been successfully tested, and from now on, all vacancies will be filled based on recruitment tests conducted through this system.

Da Afghanistan Bank is dedicated to developing reliable information technology systems. The bank continuously strives to maintain and enhance its information technology and payment systems, implementing new systems and ensuring the stability of existing ones.

Best regards,

Hedayatullah Badri

Acting Governor, Da Afghanistan Bank

DAB Acting Governor's Speech at the Government Media Information Center

DAB's Acting Governor shared DAB's achievements in a press conference held at the Government Media and Information Center. The following is the text of the said speech:

Dear compatriots, the leadership and employees of the Govt. Media Center, media

representatives, and colleagues of Da Afghanistan Bank,

May Peace, Mercy and Blessings of Allah be upon you!

I am delighted to share with you the accomplishments and performances of Da Afghanistan Bank over the last one year at the Govt. Media Cen-

ter today.

The leadership and staff of Da Afghanistan Bank are committed to transparency and accountability. In light of these principles, we share with the nation today our achievements.

Dear Countrymen!

Over the last one year, Da Af-

نمونه های بانکوت های مندرس

د افغانستان بانک به تعقیب پروسه تعویض بانکنوتهای مندرس ۱۰ و ۲۰ افغانی، اینک تعویض بانکنوتهای مندرس ۵۰ و ۱۰۰ افغانی را نیز آغاز کرده است که مشخصات آن در ذیل نشان داده شده است:

بانکنوتهای افغانی که در اثر حوادث غیر مترقبه یک بخش آن از بین رفته و یا ظاهر آنها تغییر کرده باشد.

بانکنوتهای که شکل ظاهری آن کاملاً تغییر کرده باشد.

